

Fleiri orsøkir til seinkingina

Varðhaldsfongslingin av føroyinginum, sum situr í Danmark, hevur drigið so nógv út, tí biðað hevur verið leingi eftir supplerandi kanningini, ið gjørd verður i Danmark

Randi Jacobsen

Á Portalinum í seinastu viku var ein heldur misvísandi frágreiðing um málið um, hví ein føroyingur hevur sitið varðhaldsfongslaður nú í meira enn 13 mánaðir.

Fleiri orsøkir eru til, at málið ikki er komið fyrri rættin enn.

Hendingin, tá ið maðurin stakk varafútan í lærið, hendi 4. mai.

Á Psykiatriska Deplinum eru ikki so nógvir psykiatarar, og hann, sum gjørdi kanningina, hevði nógv annað arbeiðið umframt.

Ta fyrstu tíðina varð tilfarið savnað saman, og Kriminalforsorgingin gjørdi sína persónskanning. Tann kanningin var partur av samlaða tilfarinum.

Tað gjørdi ikki arbeiðið minni tvørligt, at varðhaldsfongslaði maðurin ikki vildi viðvirka.

So kom summarið, og 12. september var frágreiðingin hjá psykiatranum liðug.

Alt eftir hvør ákæran er, verður støða tikin til, um málið skal leggjast fyrri Rættarlæknaráðið, og tað varð tað í hesum førinum.

Rættarlæknaráðið metir ikki, um ein persónur er egnaður at fara í rættin. Tað er ikki teirra uppgáva. Tey í Rættarlæknaráðnum meta út frá mentalkanningini, um tilmælið í kanningini er í lagu, og um tey vilja mæla til tað sama. Tað snýr seg í høvuðsheitum um, hvørt persónurin er

umfataður av greinum í revsilógini, sum frítekur fyrri revsing, og um persónurin í staðin skal hava viðgerð.

Tríggir limir eru í Rættarlæknaráðnum, sum lutka aí hesi metingini. Tað kann henda, at tey eru ósamd, ella gtey vilja hava okkurt lýst betur, og tá er vanligt at stig verða tikin til at gera eina supplerandi kanning.

Um rættarlæknaráðið heldur, at mentalkanningin ikki er í lagu, venda tey sær til tann, sum gjørdi kanningina, og tað varð ikki gjørt í hesum førinum.

Supplerandi kanningin varð gjørd í Danmark, og tí er skeivt at siga, at biðað hevur verið so leingi eftir kanningini frá Psykiatriska Deplinum.

randi@sosialurin.fo

Eingin kann noyða eina kvinnu til samlegu, sjálvst um hon sjálv hevur lagt upp til tað

Ráða yvir egnum kroppi

Ein kvinna hevur til eina og hvørja tíð rætt til at siga nei til samlegu. Tað var niðurstøðan í dóminum, ein 35 ára gamal maður fríggjadagin fekk í Føroya rætti fyrri neyðtøku

Randi Jacobsen

Føroya rættur viðgjørði í seinastu viku eitt mál um neyðtøku. Hetta var eitt ógvuliga prinsippielt mál, sum endaði við, at maðurin varð dømdur fongsulsrevsing í hálvt annað ár.

Eitt kvøld sótu nøkur fólk, sum kendust meira ella minni væl, á einum vertshúsi í Havn og drukku nógv.

Tá ið vertshúsið læt aftur, avgjórdu tey at ballast víðari. Nøkur fóru til gongu, og tveir menn og ein kvinna fóru við hýrivogni, tí tey skuldu hava hendur á eini fløsku.

Í rættinum greiddi tann ákærði maðurin, at tað lá í luftini, at hann og kvinnan skuldu vera væl hetta kvøldið. Í hýrivogninum høvdu tey sitið og kávað uppi á hvør øðrum.

Ymiskar fatanir

Hvat víðari hendi vóru maðurin og kvinnan ikki heilt samd um. Hon segði, at beint sum hon kom inn í húsini, har ballið skuldi standa, fór hon á vesi, og hann kom aftaná.

Hann segði, at tey høvdu sitið eina løtu í sofuni, áðrenn tey saman fóru inn á vesið. Hann segði, at hon í fyrstuni vildi haav samlegu við sær, og hon segði, at hann tók hana við meg.

Hini fólkinu hoyrdu hana

eina ferð skríggja, og ein edrú kvinna tulkaði skríggið sum eitt neyðarróp. Hon fór tó ikki at vita, hvat var áfatt. Nøkur av hinum fóru at vita, og tá ið maðurin segði, at alt var í lagi, fóru tey út aftur.

Kvinnan hevði ikki biðið tey hjálpt sær, tí hon tordi ikki, segði hon í rættinum.

Hon græt

Ósædd smeyg kvinnan sær á dyr, fann ein hýrivogn, sum ein fyrrverandi sjeikur koyrði. Hon græt, segði sjáfururin, og hann koyrði hana á politistøðina. Har segði hon sína søgu men vildi ikki melda, tí hon var full, og tí hon hevði ikki álit á politinum, greiddi hon frá.

Hon varð nevniliga sum ávikavist átta og tólv árt gomul neyðtíkin, og báðu ferðirnar varð maðurin frídømdur í rættinum.

Um kvøldið fór hon aftur á politistøðina, meldaði mannin, sum tá varð handtíkin og dagin eftir varðhaldsfongslaður.

Frágreiðingarnar frá teimum vitnum, sum høvdu verið hjástødd, vóru ikki eins, tí við einum undantaki, høvdu tey øll verið full.

Verjin hjá manninum royndi at sáa iva um trúvirði hjá kvinnuni, sum hevði sitið og fríggjað við manninum, áðrenn alt hendi. Hann heldt hana vera ólíkavektuga og vera lætta uppá tað.

Hann kom við, at fleiri dømi um, at kvinnur av órøttum høvdu meldað menn fyrri neyðtøku av ymiskum orsøkum

Hann vísti á, at kvinnan var farin sjálvboðin við.

Ákærin ásannaði, at kvinnan hevði verið full, men at tað tóktist sum, at hon klárnaði, tá ið tað gekk upp fyrri henni, hvar hon var, og hvat var við at henda. Eitt vitni hevði hoyrt hana rópa tvær ferðir, at hon ikki vildi hava mannin. Tað var tá, at hon beit mannin fleiri ferðir í andltið og bringuna fyrri at sleppa leys.

Kvinnan sá, at ein maður kom inn á vesið, og hon sá mannin flenna. Tað var tí, hon ikki vldi fara innaftur. Fólkinu vóru ikki vinir, sum hon hevði hildið teira vera.

Sum kvinna hevði hon rætt til at siga nei til sex. Ein kvinna hevur altíð rætt til at siga nei. Fyri tað um hon fór við manninum, hevði hon rætt til at broyta hugsan, segði ákærin, sum ógvadist av holdninginum, sum summir menn hava á kvinnur. Ákærin átaladi, at verjin hjá manninum legði kvinnuna undir at lúgva.

Harður dómur

Maðurin varð dømdur eitt ár og seks mánaðir í fongsul. Harafrtat skal hann gjalda kvinnuni 50.000 krónur í

endurgjaldi í seinasta lagi um 14 dagar, og hann skal eisini gjalda sakarmálskostnaðin.

Dómarin grundgav dímin við, at kvinnan týðiliga hevði víst, at hon ikki vildi hava samlegu við manninum. Øll høvdu hoyrt hennara skrígg, men bara ein tók skríggið í álvara. Tá ið nøkur fóru inn á vesið at vita, hvat var galið, spurdi eingin hana nakað. Hon stóð og hugdi niður í gólvið, og hann segði alt vera í lagi.

Dómarin viðgekk, at torført var at fáa kvinnuna at siga, hvat var hent, men tað kom væl fram, at hon var sjónliga ávirkað av sínum upplivingum í barndóminum og hesa náttina.

Í landsrættin

Maðurin kærði dómin á staðnum, og málið kemur fyrri landsrættinum í august.

Ákærin segði, at neyðtøka var so álvarslig brotsgerð, at hon kravdi mannin framhaldandi varðhaldsfongslaðan.

Tað kravið vísti rætturin frá sær, og ákærin kærði henda úrskurð til landsrættin. Ta avgerðina tekur landsrætturin avgerð um ein av fyrstu døggunum.

Til ta tíð skal maðurin sita varðhaldsfongslaður.

randi@sosialurin.fo